20. YÜZYILDA OSMANLI

1909	1911	1912	1912 - 1913	1913	1914	1918
31 Mart Olayı	Trablusgarp Savaşı	Uşi Anlaşması	1.Balkan Savaşı	2.Balkan Savaşı	1.Dünya Savaşının Başlaması	1.Dünya Savaşının Bitmesi

GENEL NEDENLER

- Sömürgecilik
- Hammadde yarışı
- Pazar rekabeti
- Silahlanma yarışı

Fransız İhtilalı sonrasında ortaya çıkan Milliyetçilik akımı

ÖZEL NEDENLER

- Almanya ve Fransa arasındaki Alsas-Loren sorunu
- Rusya'nın Panslavizm ve sıcak denizlere inme politikası
- Avusturya – Macaristan'ın Balkanları ele geçirmek istemesi

SAVAŞI BAŞLATAN OLAY

Sırplı bir öğrencinin, Avusturya Macaristan veliahdını öldürmesi

Veliahdın öldürülmesi ile Avusturya Macaristan, Sırplara savaş açtı. Sırpların koruyuculuğunu üstlenen Ruslar da karşı savaş açınca, savaş bloklar arasında başlayıp tüm dünyaya kısa sürede yayıldı.

1. DÜNYA SAVAŞI ÖNCESİ GRUPLAR	
Üçlü İtilaf (Anlaşma) Devletleri	**Üçlü İttifak (Bağdaşım) Devletleri**
İngiltere Fransa Rusya	Almanya Avusturya-Macaristan İtalya

1. DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA GRUPLAR		
İtilaf (Anlaşma) Devletleri		**İttifak (Bağdaşım) Devletleri**
İngiltere Fransa Rusya İtalya ABD	Japonya Yunanistan Sırbistan Brezilya vb.	Almanya Avusturya – Macaristan Osmanlı Bulgaristan

1. Dünya Savaşı başlamadan önce İtalya İttifak devletlerinin yanındayken, savaş başlamadan önce İtilaf devletlerinin yanına geçmiştir.

İTALYA'NIN TARAF DEĞİŞTİRMESİNİN NEDENİ:

1) Trablusgarp Savaşında İngiltere'den yardım alması

2) Anadolu topraklarından Ege ve Akdeniz Bölgelerinin İtalya'ya vaat edilmesi.

DİKKAT: İtalya taraf değiştiren tek ülkedir.

SAVAŞ ÖNCESİ OSMANLININ DURUMU

Osmanlı ilk başta İtilaf devletlerinin yanında savaşa girmek istedi. Ancak İtilaf devletleri Osmanlıyı paylaşma planları yaptığı için kendi yanında savaşa almadı. Bu durum üzerine Osmanlı;

➔Siyasi yalnızlıktan kurtulmak,

➔Son zamanlarda kaybettiği yerleri almak,

➔Kapitülasyonları kaldırmak için savaşa girme kararı aldı.

ALMANYA'NIN OSMANLIYI KENDİ TARAFINDA İSTEMESİNİN NEDENLERİ

- Osmanlının jeopolitik konumundan yararlanmak istemesi (Boğazlar ve Süveyş Kanalı)
- Cephe sayısını arttırarak yükünü hafifletmek istemesi
- Osmanlının halifelik yani dini gücünden yararlanmak istemesi
- Osmanlının yer altı ve yer üstü zenginliklerinden yararlanmak istemesi (Musul-Kerkük petrolleri)
- Osmanlının insan gücünden yararlanmak istemesi

OSMANLININ ALMANYA'NIN YANINDA SAVAŞA GİRMEK İSTEMESİNİN NEDENLERİ

⇨ İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı topraklarında gözünün olması ve yanında istememesi

⇨ İttihat ve Terakki'nin Almanya'nın savaşı kazanacağı düşüncesi (Enver Paşanın Alman hayranlığı)

İngiliz sömürgesi olan Mısır'ı bombalayan iki Alman gemisi **Goben (Yavuz) ve Breslav (Midilli),** İngiliz donanmalarından kaçarak, boğazları geçip Osmanlı'ya sığındı.

Osmanlıya sığınan bu gemileri İngiltere istediyse de Osmanlı bu gemileri satın aldığını bildirmiş, Alman askerlerine Türk asker kıyafetleri giydirilmiş, gemilere Osmanlı bayrağı çekilerek bu iki geminin isimleri değiştirilmiştir. Bu iki gemi Karadeniz'i geçerek Rus limanlarını (Sivastopol, Odessa) bombalamış ve Osmanlı resmen savaşa girmiştir.

20. YÜZYILDA OSMANLI

1909	1911	1912	1912 - 1913	1913	1914	1918
31 Mart Olayı	Trablusgarp Savaşı	Uşi Anlaşması	1.Balkan Savaşı	2.Balkan Savaşı	1.Dünya Savaşının Başlaması	1.Dünya Savaşının Bitmesi

1.DÜNYA SAVAŞI CEPHELERİ

SALDIRI (TAARRUZ) CEPHELERİ	SAVUNMA CEPHELERİ	YARDIM GÖNDERDİĞİMİZ CEPHELER
KANAL CEPHESİ	SURİYE-FİLİSTİN	MAKEDONYA
KAFKAS CEPHESİ	ÇANAKKALE	GALİÇYA
	IRAK-BASRA	ROMANYA
	HİCAZ-YEMEN	

DİKKAT: Taarruz cephelerimiz baş harfi **"K"** ile başlamaktadır. Yardım cephelerinin sonunda ise yardım'ın **"YA"**sı bulunmaktadır. Geriye kalanlar savunma cephesidir.

KAFKAS CEPHESİ

OSMANLI – RUSYA arasında yapılmıştır

Cephenin Açılmasının Nedenleri:

- Rusları Doğu Anadolu'dan atmak
- Orta Asya Türkleri ile birleşip büyük bir Türk dünyası kurmak. (TURANCILIK)**
- Bakü petrollerinin kontrolünü sağlamak (Almanya'nın isteğidir.)

Enver Paşa'nın emri sonrasında ordumuz saldırıya geçmiştir. Ancak ağır kış şartları, soğuk, açlık vb. nedenlerden dolayı yaklaşık 90 bin askerimiz donarak şehit olmuştur. Tarihimizde yaşanan bu olaya **SARIKAMIŞ FACİASI** denilir.

- ⇨ Bu olaydan sonra Ruslar Erzurum, Muş, Bitlis, Trabzon ve Erzincan'ı aldı.
- ⇨ Bu tarihlerde Çanakkale cephesi kapanmış ve Mustafa Kemal bu cepheye atanmıştır. Kafkas cephesine gelen **Mustafa Kemal** Ruslardan **Muş ve Bitlis'i** almıştır.

Bu cephe devam ederken Rusya'da iç karışıklık çıkmıştı. Bolşevik denilen halk, ayaklanmış ve kendi krallarını (ÇAR) devirmişlerdir. Bu olaya **BOLŞEVİK İHTİLALİ** denilir. Bu ihtilal sonrasında Çarlık (Krallık) Rusya yıkılmış, Sovyet Rusya kurulmuştur. Yeni kurulan Sovyet Rusya 1.Dünya savaşından çekilmiştir. Rusya savaştan çekilince Osmanlı ile Kafkas cephesini kapatan **Brest Litowsky** anlaşmasını imzalamıştır.

Brest Litowsy Antlaşması ile;

- ☑ Belin Anlaşması ile kaybettiğimiz Kars, Ardahan ve Batum'u geri aldık.
- ☑ Rusya 1.Dünya savaşından çekildi ve Kafkas cephesi kapandı.

*****Rusya savaştan sonra bütün gizli anlaşmaları dünyaya duyurmuştur.*****

ÖNEMLİ BİLGİ: Bu cephe devam ederken Ermeniler Ruslarla işbirliği yapmıştır. Bunun sonucunda 1915 tarihinde Osmanlı **Tehcir Kanunu** (Zorunlu Göç Kanunu) çıkartarak Ermenileri Suriye ve Lübnan'a göç ettirmiştir. Ermenilerin soykırım iddiaları buna dayanmaktadır.

KANAL CEPHESİ

OSMANLI – İNGİLTERE arasında yapılmıştır.

NOT: Almanya'nın isteği üzerine açılmıştır.
AMAÇ: İngiltere'nin sömürgelerine (Hindistan) giden yolu ele geçirmektir.

Cemal Paşa komutasındaki ordumuz iki kez saldırsa da **başarısız** olur. Bu cephede yavaş yavaş Araplar İngilizlerle işbirliği yapmaya başlamıştır. Bu durum **Ümmetçiliğin** yok olmaya başladığını gösterir.

ÇANAKKALE SAVAŞI

OSMANLI VE İNGİLTERE + FRANSA arasında yapılmıştır.

İtilaf Devletlerinin Çanakkale Cephesini Açmalarının Nedenleri;

- ☞ Rusya'ya yardım götürerek iç karışıklık çıkmasını engellemek
- ☞ İstanbul ve Boğazları alarak Osmanlıyı savaş dışına itmek ve savaşı kısa sürede bitirmek
- ☞ Savaşa girmeyen Balkan milletlerini kendi yanlarına çekmek

Bu savaşta Mustafa Kemal 19. Tümen Komutanlığında görev alan Anafartalar Grup Komutanıdır.
Mustafa Kemal bu savaşta "Ben size savaşmayı değil ölmeyi emrediyorum." sözünü söylemiştir.
*Mustafa Kemal, **C**onkbayırı, **A**nafartalar, **K**ireçtepe, **K**umkale, **A**rıburnu ve **S**eddülbahir'de başarılı olmuştur.* İtilaf devletleri denizden ve karadan geçmeyi başaramamışlardır.

GENEL BİLGİ: M.Kemal 1.Dünya savaşında sırasıyla Çanakkale, Kafkas ve Suriye cephelerinde savaşmıştır.

Çanakkale Cephesinin Sonuçları;

- ☺ 1.Dünya savaşının süresi uzadı (2 yıl kadar)
- ☺ Rusya'ya yardım götürülemedi ve Rusya'da iç karışıklık çıktı. (Bolşevik İhtilali)
- ☺ Bulgaristan Osmanlının (İttifak devletlerinin) yanında savaşa girmiştir.
  NOT: Bulgaristan'ın savaşa girmesi ile Osmanlı – Almanya arasında kara bağlantısı kurulmuştur.
- ☺ Mustafa Kemal'in hayatındaki en önemli başarısıdır. Bu başarı sayesinde ileride yapılacak olan Kurtuluş Savaşının lideri olma yolunda önemli adım atmış oldu.

NOT: Bu savaşta birçok genç ve eğitimli insan hayatını kaybettiği için ileride Cumhuriyetin ilk yıllarında eğitimli ve nitelikli insan sıkıntısı yaşanacaktır.

IRAK - BASRA CEPHESİ

OSMANLI – İNGİLTERE arasında yapılmıştır.

Osmanlı ilk başta Kut'ül Amare'de başarılı olsa dahi İngiltere sömürgelerinden durmadan yardım geldiği için başarısız olduk.

HİCAZ – YEMEN CEPHELERİ

OSMANLI – İNGİLTERE arasında yapılmıştır.

İngilizler casuslar gönderip, Arapları toprak vaadiyle Osmanlıya karşı kışkırttı. Şerif Hüseyin ve oğulları ayaklandı. Savaşı kaybettik. **Ümmetçilik sona erdi.**

SURİYE – FİLİSTİN CEPHELERİ

OSMANLI – İNGİLTERE arasında yapılmıştır.

Bu savaş Kanal cephesinin devamıdır. İngilizler Kanal cephesinden Osmanlıyı geri püskürtünce, Arapların da desteğini arkasına alarak Filistin ve Kudüs'ü ele geçirmiştir. Ordumuz Suriye'ye çekilir. Bu sıralarda **M.Kemal** bu cepheye YILDIRIM ORDULARI KOMUTANI olarak atanır. Ancak bu sıralarda savaş bitince Mustafa Kemal İstanbul'a geri çağrılır.

GALİÇYA – MAKEDONYA – ROMANYA CEPHELERİ

Dikkat: Bu cepheler Osmanlının sınırları dışında savaştığı cephelerdir.****

Osmanlı müttefiki olan Avusturya-Macaristan'a yardım etmek için asker göndermiştir.

Osmanlı bu cephelerde de önemli başarılar elde edememiştir.

www.egitimhane.com

20. YÜZYILDA OSMANLI

1909	1911	1912	1912 - 1913	1913	1914	1918
31 Mart Olayı	Trablusgarp Savaşı	Uşi Anlaşması	1.Balkan Savaşı	2.Balkan Savaşı	1.Dünya Savaşının Başlaması	1.Dünya Savaşının Bitmesi

SAVAŞ SIRASINDA İMZALANAN GİZLİ ANLAŞMALAR

1915 BOĞAZLAR KONFERANSI	İngiltere + Fransa + Rusya İstanbul, Boğazlar ve Marmara kıyıları **Rusya'ya** verildi.
1915 LONDRA KONFERANSI	İngiltere + Fransa + İtalya Antalya, Konya, Aydın ve İzmir **İtalya'ya** verildi.
1916 SKYKES PİCOT ANLAŞMASI	İngiltere + Fransa Adana,Suriye **Fransa'ya** Irak ve çevresi **İngiltere'ye** verildi.
1916 MAC MAHON ANLAŞMASI	İngiltere + Araplar Araplara bağımsız devlet olma sözü verildi.
PETRAGRAD SÖZLEŞMESİ	İngiltere + Fransa + Rusya Skykes Picot'u Ruslar onayladı. D.Karadeniz'i **Rusya** aldı.
1917 SAİNT JEAN DE MAURİENNE ANT.	İngiltere + Fransa + İtalya Skykes Picot ve Petragrad anlaşmalarını **İtalya** onayladı.

NOT: Gizli anlaşmaları Rusya savaştan çıkınca dünyaya duyurdu. Ayrıca Rusya'nın savaştan çekilmesiyle paylaşımlar değişti. Rusya'nın payı olan Boğazlar ortak işgal edildi ve Doğu Anadolu ise Ermenilere verildi. Paylaşımlarda ikinci değişiklik Paris Barış Konferansında yaşandı. Burada İtalya'nın payı olan İzmir Yunanistan'a verildi.

ABD'NİN SAVAŞA GİRMESİ

ABD başlangıçta tarafsız bir ülkeydi. Okyanuslar üzerinde İngiltere ile ticaret yapıyordu. Ancak Alman denizlatları ABD ticaret gemilerini batırınca ABD İtilaf devletlerinin yanında savaşa girer.

ABD başkanı Wilson savaşa girdiğinde kendi ismiyle Wilson İlkelerini yayımlar.

WİLSON İLKELERİ

- Yenenler yenilerden toprak ve tazminat almayacaktır.***
  Bu madde; *1.Dünya savaşını bitiren maddedir.* Ayrıca İngiltere'nin daha fazla güçlenmesi
- Devletlerarası gizli anlaşma yapılmayacak, aşırı silahlanmaya son verilecektir.
- Her millet nüfusunun çok olduğu bölgede kendi devletini kurabilecektir.
  Bu madde ile Yunanlılar ve Ermeniler Anadolu'dan toprak iddia etmiştir.
- Türklerde nüfusunun çok olduğu bölgede kendi devletini kurabilecektir.
- Dünya barışı için bir örgüt kurulmalıdır.
  Sonuç: Paris Barış Konferansından sonra **Milletler Cemiyeti** kurulmuştur.
- Boğazlar Türklerindir ancak dünya ticaretine açılacaktır.

ÖNEMLİ: ABD'nin savaşa girmesi veya Wilson Prensipleri 1. Dünya Savaşını bitiren olaylardır.

PARİS BARIŞ KONFERANSI

TOPLANMA NEDENİ: 1.Dünya savaşında yenen devletler ile yenilen devletler arasında barış anlamalarını imzalamak.

ASIL AMAÇ: Osmanlıyı aralarında yeniden paylaşmak

Paris Konferansı Gelişmeleri;

- Wilson'un istediği barış örgütü olan Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kurulmuştur.
- Yunanistan İtilaf Devletlerinin yanında savaşa girmiştir.
  NOT: Savaşa en son giren İtilaf devleti YUNANİSTAN'DIR.
- İtalya'nın payı olan İzmir ve çevresi Yunanistan'a verildi.
  NOT: İtilaf devletleri arasındaki ilk anlaşmazlıktır. Nedeni Akdeniz ve Boğazların güzergâhında güçlü bir İtalya görmek istememeleridir.
- Sömürgeciliğin yerine Manda ve Himaye fikri kabul edilmiştir.

Konferans Sonunda :
Almanya ➔ Versay Anlaşması
Avusturya➔Sen Jermen Ant.
Macaristan➔Trianon Ant.
Bulgaristan ➔ Nöyyi Ant.
Osmanlı ➔ SEVR ANTLAŞMASI

Bu dört ülke ile barış imzalandı. Ancak Osmanlının barışı henüz paylaşımlar yapılmadığından sonraya bırakıldı.

1.DÜNYA SAVAŞININ SONUÇLARI

1) Dünya haritası yeniden belirlenmiştir.
2) İmparatorluklar parçalanmış ve milli (ulusal) devletler kurulmuştur.
3) Yeni rejimler ortaya çıkmıştır. (Faşizm, Nazizm, Sosyalizm)
4) Sömürgeciliğin yerini Manda ve Himaye fikri almıştır.
5) Savaşlarda ilk kez uçak kullanılınca cephe gerisini koruma fikri ortaya çıktı. Bu durum da sivil Savunma Örgütlerinin kurulmasını sağladı.
6) En kârlı çıkan devlet, İngiltere olmuştur.
7) Azınlık sorunları gündeme gelmiştir.

1DÜNYA SAVAŞINDAN SONRA KURULAN DEVLETLER

* Polonya, Letonya, Estonya, Avusturya, Macaristan, Yugoslavya, Çekoslovakya vb.

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

30 Ekim 1918	15 Mayıs 1919	19 Mayıs 1919	28-29 Mayıs 1919	22 Haziran 1919	23 Temmuz 1919	4-11 Eylül 1919	20-22 Ekim 1919	28 Ocak 1920	23 Nisan 1920
Mondros Ateşkes Anlaşması	İzmir'in İşgali	Samsun'a Çıkış	Havza Genelgesi	Amasya Genelgesi	Erzurum Kongresi	Sivas Kongresi	Amasya Görüşmeleri	Misak-ı Milli Kararları	TBMM'nin açılması

MONDROS ATEŞKES ANLAŞMASI

Osmanlı Devleti adına ➔ Rauf Bey İtilaf Dev. Adına➔ Amiral Caltrope

Limni Adasının Mondros limanında imzalanmıştır.

ANLAŞMANIN MADDELERİ

- İstanbul ve Çanakkale Boğazları açılacak ve buraları İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecektir.
- İtilaf Devletlerini güvenliklerinin tehlikeye düşeceği herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir. **(7.MADDE➔En tehlikeli maddedir.)**
  Amaç; Anadolu'nun işgali için bahane oluşturmak, zemin hazırlamak.
  İtilaf Devletleri bu maddeye dayanarak Anadolu'yu işgal edeceklerdir.
- Vilayet-i Sitte'de (6 İl)bir karışıklık çıkarsa buraları işgal edilecektir. **(24 .MADDE)**
  Amaç; Doğu Anadolu'da bir Ermeni devleti kurmaktır.
  Vilayet-i Sitte: Bitlis – **E**lazığ – **S**ivas – **D**iyarbakır – **E**rzurum – **V**an = BESDEV
- Tüm ulaşım, haberleşme araçlarına, Toros tünellerine, demiryollarına İtilaf Devletleri el koyacaktır.
  Amaç; Halkın işgallerden haberdar önlemek ve halkın örgütlenmesinin önüne geçmek
- Osmanlı ordusu terhis edilecek ve silahlar İtilaf Devletlerine teslim edilecektir.
  Amaç; Osmanlıyı savunmasız bırakmaktır.
- Osmanlı elindeki esirleri bırakacak ancak İtilaf Devletleri esirleri serbest bırakmayacaktır.
  Yorum: Eşitliğe aykırı bir maddedir.
- İtilaflar kömür, akaryakıt ihtiyaçlarını Osmanlıdan karşılayacak ve Osmanlı bunları satmayacaktır.
  Yorum: Ekonomik olarak bizi kısıtlayan bir maddedir.

Mondros Ateşkes Anlaşması ile Osmanlı "**fiilen**" yok olmuştur.

İZMİR'İN İŞGAL EDİLMESİ (15 Mayıs 1919)

- ☑ Mondros'un 7.maddesine Wilson İlkelerine ve Paris Konferansında kendilerine verilen haklara dayanan Yunanlılar, İzmir'i işgal etmiştir.
- ☑ Yunanlılara ilk kurşunu sıkan kişi **Hasan Tahsin'dir**.
- ☑ Yunanlılar kendi nüfuslarının fazla olduğunu iddia ediyordu. Ayrıca Türklerin Rumları öldürdüğünü dünyaya yalan haberlerle duyuruyordu.
- ☑ Bu durum üzerine ABD önderliğinde bir heyet İzmir' gönderilir.
- ☑ Heyetin başında ABD'li Amiral Bristol bulunmaktadır. Bu kişi kendi adıyla **Amiral Bristol Raporunu** yayımlar.

AMİRAL BRİSTOL RAPORUNUN ÖNEMİ; Bu rapora göre Türk nüfusu daha fazladır ve Yunanlılar Türkleri katletmektedir.

ÖNEMLİ: Türklerin haklı olduğunu dünyaya duyuran ilk belge **Amiral Bristol Raporudur.*****

MONDROS'TAN SONRAKİ PAYLAŞIMLAR ve İŞGALLER

İNGİLTERE	Musul, Batum, Samsun, Urfa, Antep, Maraş
FRANSA	Adana, Mersin, Hatay, Suriye, Urfa Antep, Maraş
İTALYA	Antalya, Konya, Aydın, Kuşadası, Fethiye, Bodrum, Marmaris
YUNANİSTAN	İzmir ve çevresi, Doğu Trakya
ERMENİLER	Doğu Anadolu

www.egitimhane.com

DİKKAT: Boğazlar bütün devletlerce ortak işgal edilmiştir. Ayrıca İngiltere'nin payı olan Urfa, Antep ve Maraş daha sonra Fransızlara pay edilmiştir.

Dikkat: Mondros'tan sonra ilk işgal edilen Osmanlı toprağı Musul'dur.***

CEMİYETLER

YARARLI CEMİYETLER

☺ **Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**
İlk kurulan yararlı cemiyettir.
Yunanlılara karşı kurulmuştur.

☺ **İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**
Yunanlılara karşı kurulmuştur.

☺ **Redd-i İlhak Cemiyeti**
Yunanlıların İzmir'i işgaline karşı kuruldu.

☺ **Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**
Ermeni tehlikesine karşı kurulmuştur.
Lepays (Vatan) adlı Fransızca bir gazete çıkarmıştır.

☺ **Trabzon Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti**
Pontus ve Kardos Rum cemiyetinin zararlı çalışmalarına karşı kurulmuştur.

☺ **Kilikyalılar Cemiyeti**
Adana bölgesini Fransızlara karşı savunmak üzere kurulmuştur.

☺ **Milli Kongre Cemiyeti**
Basın ve yayın yoluyla ülkeyi savundular
Kuvay-ı Milliye kelimesini ilk kez kullanan cemiyettir.

☺ **Anadolu Kadınları Cemiyeti**
M.Kemal'in isteğiyle Sivas'ta kuruldu.

NOT: Yararlı cemiyetler Milli Kongre hariç hepsi bölgeseldir. ***Tüm bu cemiyetler Sivas Kongresinde birleştirilecektir.***

ZARARLI CEMİYETLER

MİLLİ VARLIĞA DÜŞMAN OLANLAR

- ☞ Sulh ve Selameti Osmaniye
- ☞ Teali İslam
- ☞ Kürt Teali
- ☞ Hürriyet ve İtilaf
- ☞ Wilson Prensipleri
- ☞ İngiliz Muhipleri

AZINLIKLAR TARAFINDAN KURULANLAR

RUMLARIN KURDUĞU ZARARLILAR

1) Mavri Mira ➔Bizansı kurmak
2) Etnik-i Eterya ➔Bizansı kurmak
3) Pontus Rum ➔Trabzon ve çevresi
4) Kardos Rum ➔Trabzon ve çevresi

ERMENİLERİN KURDUĞU

1) Hınçak ve Taşnak ➔Doğu Anadolu

YAHUDİLERİN KURDUĞU

1) Alyans İsrailit
2) Macabi

Yahudilerin kurduğu cemiyetler Filistin'de bir Yahudi devleti kurmak için çalıştılar.

Not: Azınlıkların kurduğu bu cemiyetler kendi din adamlarından ve İtilaf devletlerinden destek aldılar.

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

30 Ekim 1918	15 Mayıs 1919	19 Mayıs 1919	28-29 Mayıs 1919	22 Haziran 1919	23 Temmuz 1919	4-11 Eylül 1919	20-22 Ekim 1919	28 Ocak 1920	23 Nisan 1920
Mondros Ateşkes Anlaşması	İzmir'in İşgali	Samsun'a Çıkış	Havza Genelgesi	Amasya Genelgesi	Erzurum Kongresi	Sivas Kongresi	Amasya Görüşmeleri	Misak-ı Milli Kararları	TBMM'nin açılması

SAMSUN'A ÇIKIŞ

Samsun bölgesinde Türkler ve Pontus'çu Rumlar arasında gerginlik çıkınca İtilaf devletleri 7. Maddeyi uygulayacaklarını bildirirler. Bunun üzerine İstanbul Hükümeti M.Kemal'i **9. Ordu Müfettişi** olarak Samsun'a gönderir. M.Kemal'in görevi olayları bastırmak ve Türklerin silahlarını toplamaktır. Oysa onun amacı ise halkı bilinçlendirip örgütlemek olacaktır.

SAMSUN RAPORU;

Bölgeye gelen M.Kemal hemen bir rapor yazar.

➔ Bölgedeki olaylardan Rumlar sorumludur.

➔ İzmir'in işgali haksızdır. Türk milleti bağımsızlık için hareket etmelidir.

Rapordan sonra M.Kemal Samsun İngiliz işgali altında olduğu için Havza ilçesine geçer

HAVZA GENELGESİ

➔İzmir'in işgali haksızdır.

➔İşgaller protesto edilmelidir.

➔İstanbul Hükümetine ve İtilaf devletlerine protesto mektupları çekilmelidir.

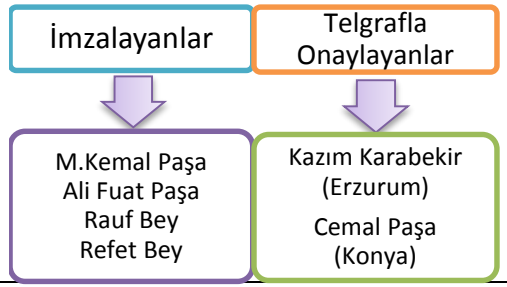
➔Bunları yaparken azınlıklara zarar verilmemelidir.

GENELGENİN ÖNEMİ

- ✓ Kurtuluş savaşının ilk genelgesidir.
- ✓ Halkın işgallerden haberi olmuştur.
- ✓ **Milli bilinç uyanmıştır.******

Not: Bu genelgeden sonra M.Kemal İstanbul Hükümeti tarafından geri çağrılmışsa da o Amasya'ya gidecektir.

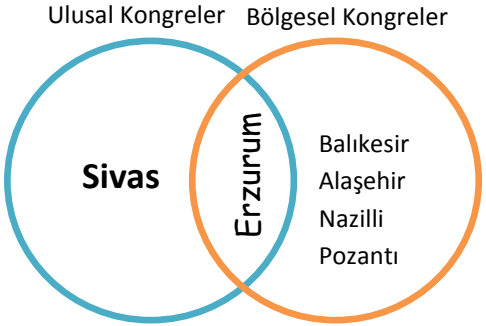
AMASYA GENELGESİ (TAMİMİ)

- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir. ***Kurtuluş savaşının <u>nedeni</u>, <u>gerekçesidir</u>.***
- İstanbul Hükümeti, üzerine düşen görevi yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok saymaktadır. ***Kurtuluş savaşının <u>ikinci</u> <u>gerekçesidir</u>. İstanbul Hükümeti ilk kez eleştirilmiştir.***
- Milletin geleceğini yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır. ***Kurtuluş savaşının <u>yöntemidir</u>. Ayrıca ilk kez <u>üstü kapalı</u> Milli Egemenlikten bahsedilmiştir.***
- Her türlü etki ve denetimden uzak bir kurul oluşturulmalıdır. ***Temsil Heyetinin kurulması <u>fikri</u> ortaya atılmıştır.***
- Anadolu'nun en güvenilir yeri olan Sivas'ta milli bir kongre düzenlenmeli, bunun için de her bölgeden üç delege Sivas'ta olacak şekilde yola çıkmalıdır.
- Delegelerin seçimlerini Redd-i İlhak, Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri ve belediyeler yapacaktır. ***Kararlar millete mal edilmek istenmiştir.***
- Doğu illeri adına Erzurum'da bir kongre toplanacaktır.
- Askeri ve milli örgütler dağıtılmayacaktır.

AMASYA GENELGESİNİN ÖNEMİ

- ❋ **Kurtuluş savaşının amacı, gerekçesi ve yöntemi ilk kez belirtilmiştir.******
- ❋ Milli Egemenlikten ilk kez **<u>üstü kapalı</u>** bahsedilmiştir.
- ❋ Erzurum ve Sivas Kongrelerinin toplanmasına burada karar verilmiştir.
- ❋ Halkı savaşa çağırması bakımından bir ihtilal bildirisidir.
- ❋ Bu genelgeden sonra M.Kemal askerlik görevinden istifa etmiştir.

ERZURUM KONGRESİ

Toplanma şekli bölgesel, kararları bakımından ulusaldır. M.Kemal'in kongreye katılması kararların ulusal olmasını etkilemiştir.

Toplanmasında katkısı olanlar: Kazım Karabekir, Doğu Anadolu Müdafaa-ı Hukuk Cemiyeti, Trabzon MHC

- ☑ Milli sınırla içinde vatan bir bütündür bölünemez. ***İlk kez milli sınırlardan <u>bahsedilmiştir</u>. Misak-ı Millinin temeli atılmıştır.***
- ☑ Doğu illerinden oluşan Temsil Heyeti oluşturulacaktır. ***Sadece Doğu illerini kapsayan Temsil Heyeti ilk kez <u>oluşturulmuştur</u>. Başkanı M.Kemal seçilmiştir.***
- ☑ İstanbul Hükümeti görevini yerine getirmemeye devam ederse geçici bir hükümet kurulacaktır.
- ☑ Kuvay-ı Milliyeyi etkin, milli iradeyi hâkim kılmak esastır. ***Milli Egemenlikten ilk kez <u>açıkça</u> bahsedilmiştir.***
- ☑ Manda ve Himaye kabul edilemez. ***Manda ve himaye ilk kez reddedilmiştir. Tam bağımsızlık vurgusu yapılmıştır.***
- ☑ Azınlıklara sosyal ve siyasi dengemizi bozacak haklar verilemez.
- ☑ Meclis-i Mebusan derhal toplanmalıdır. ***Meclisi Mebusanın toplanmasından ilk kez bahsedilmiştir.***
- ☑ Bölge dışına hiçbir şekilde göç edilmeyecektir. ***Wilson ilkelerine vurgu yapılmıştır.***
- ☑ Sömürge amacı olmayan dış yardımlar kabul edilecektir. ***Bağımsızlık vurgusu vardır.***

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

30 Ekim 1918	15 Mayıs 1919	19 Mayıs 1919	28-29 Mayıs 1919	22 Haziran 1919	23 Temmuz 1919	4-11 Eylül 1919	20-22 Ekim 1919	28 Ocak 1920	23 Nisan 1920
Mondros Ateşkes Anlaşması	İzmir'in İşgali	Samsun'a Çıkış	Havza Genelgesi	Amasya Genelgesi	Erzurum Kongresi	Sivas Kongresi	Amasya Görüşmeleri	Misak-ı Milli Kararları	TBMM'nin açılması

SİVAS KONGRESİ

KONGRE ÖNCESİ YAŞANAN SORUNLAR;

- ⇨ Elazığ Valisi Ali Galip'in kongreyi engelleme girişimi
- ⇨ Kongre Başkanı sorunu
  M.Kemal Başkan seçilmiştir.
- ⇨ Manda ve Himaye sorunu
  Kesin olarak reddedilmiştir.

- Erzurum Kongresinin kararları aynen kabul edildi.
- Manda ve himaye son kez ve kesin olarak reddedildi.
- Bütün yararlı cemiyetler ***Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti*** adı altında birleştirildi.
  Kurtuluş savaşı tek bir merkezden yönetilecektir.
- Temsil Heyetinin üye sayısı arttırıldı ve bütün ülkeyi temsil eder hale getirildi.
- Temsil Heyeti Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi Komutanı olarak atamıştır.
  Bu madde ile Temsil Heyeti bir hükümet gibi hareket etmiş ve ilk kez yürütme yetkisini kullanmıştır.
- Halkı doğru bilinçlendirmek için **İrade-i Milliye** adıyla bir gazete çıkartılmıştır.

TEMSİL HEYETİNİN İLK SİYASİ BAŞARISI

- ❖ Temsil Heyeti Sivas Kongresinden sonra İstanbul Hükümeti ile her türlü iletişimi kesmiştir. Baskılara dayanamayan Damat Ferit Hükümeti istifa etmiştir.
  ******Damat Ferit'in istifası Temsil Heyetinin ilk siyasi başarısıdır.******
- ❖ Damat Ferit'in istifasından sonra Kurtuluş Savaşına daha ılımlı bakan Ali Rıza Paşa Hükümeti kurulmuştur.
- ❖ Ali Rıza Paşa Mustafa Kemal ile görüşmesi için Bahriye Nazırı Salih Paşa'yı Amasya'ya gönderecektir.
- ❖ Mustafa Kemal ile Salih Paşa arasında gerçekleşecek olan bu görüşmelere Amasya Görüşmeleri (Protokolleri) denir.

NOT: Temsil Heyeti'nin ilk siyasi başarısı genellikle Damat Ferit'in istifası olarak değerlendirilir. Oysa Ali Rıza Paşa Hükümetinin kurulması ve Amasya Görüşmeleri de bir siyasi başarıdır.

AMASYA GÖRÜŞMELERİ

Temsil Heyeti adına ➔ Mustafa Kemal
İstanbul Hük. Adına ➔ Salih Paşa
******Amasya Görüşmeleri ile İstanbul Hükümeti Temsil Heyetinin varlığını resmen tanımış, kabul etmiştir.******

GÖRÜŞÜLEN KONULAR

1. İstanbul Hükümetini küçük düşürücü çalışmalar yapılmayacak.
   Salih Paşanın isteğidir.
2. Sivas Kongresinin kararları İstanbul Hükümeti tarafından kabul edilecek.
3. Zararlı Cemiyetlerin çalışmalarına son verilecek.
4. Meclisi Mebusan açılmalıdır.
5. Meclisi Mebusan için seçimler yapılmalıdır.
6. Meclisi Mebusan Anadolu'nun güvenilir bir şehrinde toplanmalıdır.
   Bu madde Ali Rıza tarafından Kanun-i Esasiye aykırı olduğu gerekçesiyle kabul edilmedi. Çünkü Kanun-i Esasi'ye göre meclis ancak başkentte toplanabilir.
7. Barış görüşmelerine giderken Temsil Heyetinin de görüşü alınacaktır.

NOT: Görüşmelerde konuşulan konulardan Meclisin açılması ve seçimlerin yapılması dışındaki tüm maddeler Ali Rıza Paşa tarafından kabul edilmemiştir.

Amasya Görüşmelerinden sonra;

- ❋ Meclis-i Mebusan için seçimler yapıldı.
- ❋ Seçimleri %80 oranda Müdafaa-i Hukukçular kazandı.
- ❋ Mustafa Kemal Erzurum milletvekili oldu.

NOT: ***Samsun'a çıkıştan seçimlerin yapıldığı ana kadar İtilaf devletleri Milli Mücadeleciler için ciddi önlem almamıştır. Bunun nedeni; Milli mücadeleyi küçümsemeleri ve başarıya ulaşacaklarını düşünmemeleridir.***

Seçimler yapıldıktan sonra Mustafa Kemal, Meclis-i Mebusanın çalışmalarının yakından takip etmek için Temsil Heyeti ile birlikte Ankara'ya gelecektir.

TEMSİL HEYETİNİN ANKARAYA GELİŞİ

Temsil Heyeti Ankara'ya geldikten sonra burada **Hâkimiyet-i Milliye** Gazetesi ve **Anadolu Ajansı** kurulur.

Mustafa Kemal seçimleri kazanan vekilleri, Ankara'da toplamış ve aşağıdaki konuları Mebusan Meclisi'nde kabul ettirmelerini istemiştir.

➔ **Beni meclis başkanı seçtirin.**
Amaç: Meclisin kapatılması tehlikesine karşı, başkan olarak meclisi güvenilir bir yerde toplayabilmektir.
➔**Mecliste birlikteliği sağlamak adına Müdafaa-i Hukuk Grubunu kurun.**
Sonuç: Felah-ı Vatan Grubu kurulmuştur.
➔**Erzurum ve Sivas Kongresi kararlarını kabul ettirin.**
Sonuç: Misak-ı Milli Kararları kabul edildi.

M.Kemal hakkında tutuklama kararı olduğu için İstanbul'a gitmemiştir. Ankara'da Mustafa Kemal'e söz veren vekillerin İstanbul'a gittiklerinde sözlerini tutamamalarının nedeni padişahın etkinliğidir.

KURTULUŞ SAVAŞI HAZIRLIK DÖNEMİ

30 Ekim 1918	15 Mayıs 1919	19 Mayıs 1919	28-29 Mayıs 1919	22 Haziran 1919	23 Temmuz 1919	4-11 Eylül 1919	20-22 Ekim 1919	28 Ocak 1920	23 Nisan 1920
Mondros Ateşkes Anlaşması	İzmir'in İşgali	Samsun'a Çıkış	Havza Genelgesi	Amasya Genelgesi	Erzurum Kongresi	Sivas Kongresi	Amasya Görüşmeleri	Misak-ı Milli Kararları	TBMM'nin açılması

Misak-ı Milli (Milli Yemin) Kararları

*****Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından kabul edilen kararlardır.*****

- ⇨ Mondros imzalandığı gün elde kalan topraklar vatan toprağıdır, bölünemez.
  Milli sınırlar <u>çizilmiştir</u>.
- ⇨ Elve-i Selase (Kars, Ardahan, Batum) için gerekirse halk oylaması yapılacaktır.
  Türk nüfusunun fazla olduğu ortaya konulmuştur.
- ⇨ Batı Trakya'nın durumu için halk oylaması yapılmalıdır.
- ⇨ Arap toprakları için gerekirse halk oylaması yapılacaktır.
- ⇨ Bizde yaşayan azınlıkların hakları, komşu ülkedeki Müslümanlara verilen haklar kadar olacaktır.
  Devletlerarası eşitlik ilkesi ön planda tutulmuştur.
- ⇨ Boğazların güvenliği sağlandığı takdirde dünya ticaretine açılacaktır.
- ⇨ Siyasi, adli ve mali dengemizi bozacak **<u>ayrıcalıklar</u>** kabul edilmeyecektir.
  Kapitülasyonlara ilk kez karşı çıkılmıştır. Ekonomik bağımsızlık vurgusu yapılmıştır.

MİSAK-I MİLLİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- Misak-ı Milli, Erzurum ve Sivas Kongrelerinin Meclisi Mebusan tarafından onaylandığının kanıtıdır.
- Milli mücadelenin siyasi programı niteliğindedir.
- Milli sınırlarımız bu belge ile çizilmiştir.

Batı Trakya	halk oylaması yapılmalıdır.
Arap toprakları	
Kars, Ardahan, Batum	
Boğazlar	dünya ticaretine açılacaktır.
Azınlıklar	hakları Müslüman hakları ile eşit olacaktır.
Kapitülasyonlar	Kaldırılacak, dış borçlar ödenecektir.

Misak-ı Milli kararlarının kabul edilmesi üzerine İtilaf devletleri;

- ❋ Meclis-i Mebusan-ı kapattılar
- ❋ İstanbul'u resmen işgal ettiler.
- ❋ Milletvekillerini tutuklayıp sürgüne gönderdi.
- ❋ Damat Ferit'i tekrar görevine geri getirdi.
- ❋ Kaçan milletvekilleri Mustafa Kemalin yanına gelerek TBMM'yi kuracaklardır.

MİSAK-I MİLLİ = MİLLİ BAĞIMSIZLIK

TBMM = MİLLİ EGEMENLİK

I. TBMM'NİN AÇILMASI

1. TBMM'NİN ÖZELLİKLERİ

- ☑ Seçimler yapılır. M.Kemal Ankara milletvekili seçilir.
- ☑ En yaşlı üye olan **Sinop Milletvekili Şerif Bey**'in başkanlığında Meclis açılır.
- ☑ İlk oturumdan sonra TBMM başkanı M.Kemal seçilir.
- ☑ Savaş dönemi meclisidir. Bundan dolayı ilk seçimlerden sonra seçimlere gidilmemiştir.
- ☑ Savaş dönemi olduğundan gündeminde inkılâplar olmamıştır.
- ☑ Yaptığı tek inkılâp, saltanatın kaldırılmasıdır.
- ☑ Güçler birliği ilkesini benimsemiştir.
  Nedeni: Savaş zamanında hızlı karar alabilmek içindir.
- ☑ Meclis – Hükümet sistemi benimsenmiştir.
- ☑ Meclisin başkanı aynı zamanda hükümetin de başkanıdır.
- ☑ Kurucu bir meclistir.
  Anayasa hazırlayan meclislere Kurucu Meclis denir. 1921 Anayasasını hazırlamıştır.
- ☑ Azınlıkların yer almadığı bir meclistir.
- ☑ Siyasi partiler yoktur. Sadece gruplar vardır.
- ☑ Üyeleri İstiklal Mahkemelerinde görev almıştır.
  TBMM üyelerinin mahkemede görev alması TBMM'nin yargı gücünü kullandığını gösterir.

1. TBMM'NİN FAALİYETLERİ

- Ağnam Vergisi Kanunu'nu çıkardı.
  1.TBMM'nin çıkardığı ilk kanundur.
- Men-i İsrafat Kanunu'nu çıkardı.
- Nisab-ı Müzakere Kanunu'nu çıkardı.
  Anayasa öncesi ön hazırlıktır.
- Düzenli orduyu kurdu.
- 1921 Anayasasını (Teşkilat-ı Esasiye) hazırladı.
- İstiklâl Marşını kabul etti.
- Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkarttı.
  TBMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları bastırmak için çıkartıldı.
- Firariler Kanunu çıkarttı.
- Başkomutanlık yasasını çıkarttı.
- Londra Konferansına katıldı.
- Mudanya Ateşkes Anlaşmasını imzaladı.
- Saltanatı kaldırdı.
  Yaptığı tek inkılâptır.
- 1.Lozan görüşmelerine katıldı.
  Asıl Lozan Anlaşmasını 2.TBMM onaylamıştır.

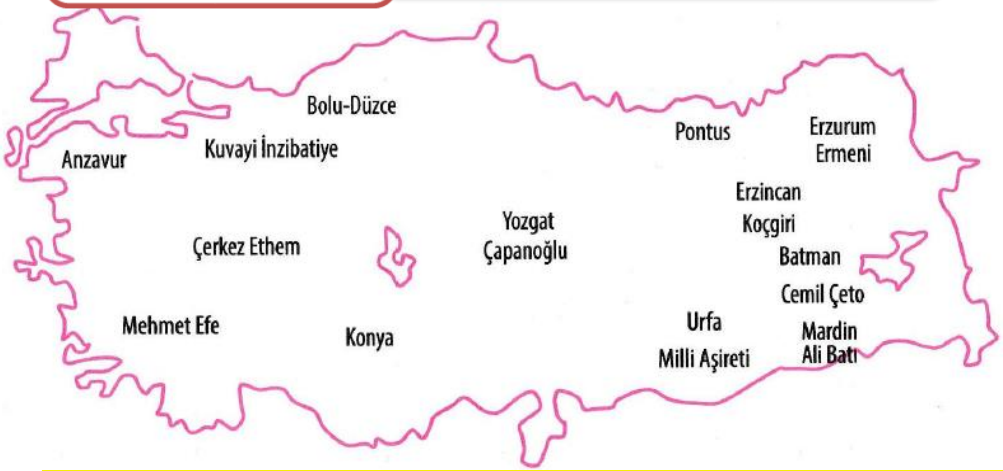
1.TBMM'DEKİ GRUPLAR (Sınavda çıkmaz)

Müdafaa-i Hukuk ➔ M.Kemal yanlısı grup
Tesanüt ➔ İttihat ve Terakkici grup
İstiklal ➔ M.Kemal'i desteklemiştir.
Islahat ➔ Saltanatçı gruptur.
Halk Zümresi ➔ Bolşevikçi (Sovyet Rusya) grup
Yeşil Ordu ➔ Bolşevikçi (Sovyet Rusya) grup

www.egitimhane.com

TBMM'ye Karşı Çıkan Ayaklanmalar

İstanbul Hükümeti tarafından	•Anzavur Ahmet Ayaklanmaları •Kuvay-ı İnzibatiye (Halifelik Ordusu)
Hem İstanbul Hük hem de İtilaf Dev. tarafından	•Bolu, Düzce, Hendek, Koçgiri, Çapanoğlu •Konya, Cemil Çeto, Milli Aşiret, Şeyh Eşref vb.
Azınlıklar tarafından	•Ermeniler •Rumlar
Kuvayımilliye tarafından	•Çerkez Ethem •Demirci Mehmet Efe •Yörük Ali Efe

SEVR BARIŞ ANLAŞMASI

Saltanat Şurası bu anlaşmayı imzalamıştır.

1) Doğu Trakya ve Batı Anadolu Yunanlılara verilecek
2) Adana, Urfa, Antep, Suriye Fransa'ya verilecek
3) Arabistan, Musul dâhil Irak, İngiltere'ye verilecek
4) Güney Batı Anadolu İtalya'ya verilecek
5) Doğu'da Ermeni ve Kürt devleti kurulacak
6) Rodos, On iki ada İtalya'ya, Ege Adaları Yunanistan'a verilecek
7) İstanbul Osmanlının başkenti olarak kalacak, azınlık hakları korunmazsa işgal edilecek
8) Boğazlar içinde Türklerin olmadığı uluslar arası bir komisyon tarafından yönetilecek
9) Osmanlıda askerlik mecburi olmayacak
10) 50.700 askerden fazla askeri olmayacaktır
11) Kapitülasyonlar bütün devletlere verilecek
12) Osmanlı savaş tazminatı ödeyecek

TBMM İSYANLAR KARŞISINDA ALDIĞI ÖNLEMLER

1.Hıyanet-i Vataniye kanununu çıkarttı. **(Vatana ihanet edenler kanunu)**
2. Bu kanuna uymayanları cezalandırmak için kendi içinden seçtikleri milletvekilleriyle İstiklal Mahkemelerini kurdu.**(TBMM'nin YARGI yetkisini kullandığının kanıtıdır.)**
3. Ankara Müftüsü Rıfat Börekçizade'ye karşı fetvalar hazırlatıldı.
4. Halkı doğru bilgilendirmek için Anadolu Ajansı kuruldu.

- Sevr Osmanlının imzaladığı son anlaşmadır.
- Bu anlaşmayı imzalayanları TBMM vatan haini ilan etmiştir.
- Sevr anlaşması hukuken geçersiz bir anlaşmadır. Çünkü Osmanlı anayasasına göre bir anlaşmanın geçerli olabilmesi için Meclis-i Mebusan tarafından onaylanması gerekiyordu. Oysa Misak-ı Milli kararları kabul edildiği için Meclis-i Mebusan kapatılmıştı.
- Bu anlaşma Türk milletine bağımsızlık duygusu aşılamıştır.
- Sevr'in imzalanması TBMM'nin haklılığını da göstermiştir.

KURTULUŞ SAVAŞI DÖNEMİ

Ünite ile ilgili bilinmesi gereken bazı önemli hususlar

- ⇨ Bu ünite de anlatılan **cepheler** kronolojik olarak anlatılmamıştır.
- ⇨ Bir cephede savaş yapılırken diğerlerinde de mücadeleler yapılmaktaydı.
- ⇨ İlk açılan cephe Güney cephesidir.
- ⇨ İlk kapanan cephe Doğu cephesidir.
- ⇨ Batı cephesi en son açılıp en son kapanmıştır.

ÖNEMLİ NOT: Bu ünitedeki konulardan Doğu ve Güney Cephelerinin tamamından, Batı cephesindeki konulardan ise Kütahya Eskişehir Savaşları sırasında toplanan Maarif (eğitim) kongresine kadar sorumlusunuz.

DÜZENLİ ORDUNUN KURULMASININ NEDENLERİ

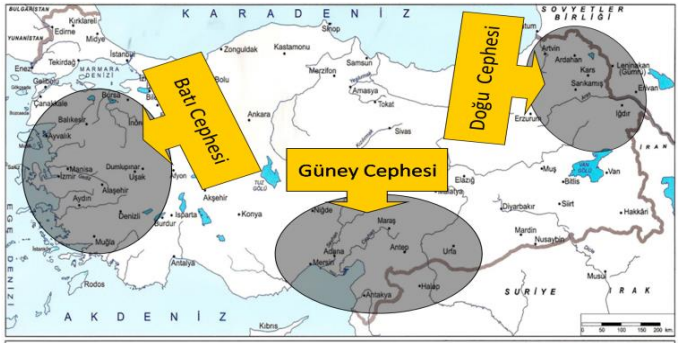
1) Kuvay-ı Milliye şeflerinin Kaflarına göre hareket etmesi
2) Kuvay-ı Milliye birliklerinin disiplinsiz ve eğitimsiz olması
3) Kuvay-ı Milliyenin düşmanı durduramaması
4) Bazı Kuvay-ı Milliyecilerin ihtiyaçlarını halktan zorla alması ve halkın huzursuz olması

Sayılan bu nedenlerden dolayı TBMM düzenli bir ordu kurmak isteyecektir. TBMM'nin kuracağı düzenli orduya katılmak istemeyen bazı Kuvay-ı Milliyeciler (Çerkez Ethem, Demirci Mehmet Efe, Yörük Ali Efe vb.) ayaklanmışlardır.

Tüm bunlara rağmen düzenli ordu kurulacaktır. Batı cephesinde kurulan düzenli ordu, Güney ve Batı olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Batı bölümü Albay İsmet Bey'e, Güney bölümü Albay Refet Bey'e verilmiştir.

KURTULUŞ SAVAŞINDAKİ CEPHELER

- **DOĞU CEPHESİ** → ERMENİLERLE → GÜMRÜ BARIŞ ANLAŞMASI İLE SONA ERDİ
- **GÜNEY CEPHESİ** → FRANSIZ VE ERMENİLERLE → ANKARA ANT.İLE SONA ERDİ
- **BATI CEPHESİ** → YUNANLILARLA → MUDANYA ATEŞKES ANLAŞMASI İLE SONA ERDİ

DOĞU CEPHESİ

- ☺ TBMM + Ermeniler savaştı
- ☺ TBMM adına 15.Kolordu Komutanı Kazım Karabekir savaştı.
- ☺ Bu cephede Osmanlıdan kalan düzenli bir ordu savaştı.
- ☺ Savaşı Türk tarafı kazandı.
- ☺ Savaş **Gümrü Barış Anlaşması** ile sona erdi.

GÜMRÜ ANLAŞMASI (3 Aralık 1920);

- ☑ Ermeniler Doğu Anadolu'daki haklarından vazgeçecek
- ☑ Kars, Iğdır, Sarıkamış **Türkiye'ye** verilecek
- ☑ Aras Nehri, Çıldır Gölü sınır olacak
- ☑ Ermenistan Türkiye'ye karşı düşmanca tavırlarda bulunmayacak
- ☑ Ermenistan Türkiye'ye karşı diğer devletlerle yaptığı tüm anlaşmaları geçersiz sayacak
- ☑ Türklere karşı silah kullanmayan Ermeniler isterse 6 ay içinde Türkiye'ye geri gelebilecek
- ☑ TBMM tarafından istenirse Ermenistan'a yardım yapılacaktır.

GÜMRÜ'NÜN ÖNEMİ;

- Doğu cephesi kapanmıştır. **İlk kapanan cephedir.**
- TBMM'nin ilk askeri ve siyasi başarısıdır.
- İlk defa bir sözleşmede **Türkiye** ibaresi kullanılmıştır.
- Sevr'i reddeden ilk devlet Ermenistan olmuştur.
- TBMM'yi tanıyan ve Misak-ı Milliyi kabul eden ilk devlet Ermenistan olacaktır.

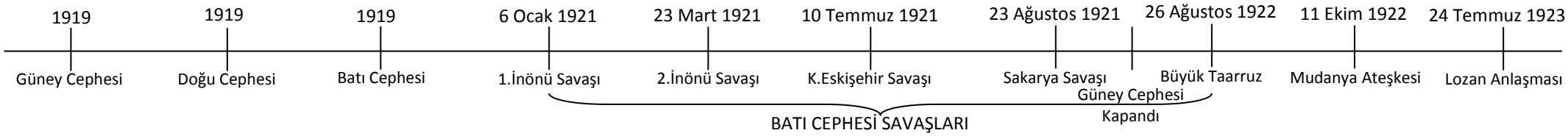
GÜNEY CEPHESİ

- ❋ TBMM + Fransa ve Ermeniler savaştı
- ❋ Bu cephede düzenli bir ordu savaşmamıştır.
- ❋ Kuvay-ı Milliye denilen halk savaşmıştır.
- ❋ TBMM sadece biraz subay ve silah yardımı gönderdi.
- ❋ Bu cephede halk kendi kurtuluşunu sağlayacaktır.
- ❋ Güney Cephesinde **sırasıyla** kurtarılan şehirler;
  1) **Maraş** ➔Sütçü İmam➔1973'te➔Kahraman unvanı
  2) **Urfa** ➔Yzb. Ali Saip ➔1984'te ➔Şanlı unvanı
  3) **Antep** ➔Şahin Bey ➔ 1921'de➔Gazi unvanı aldı
- ❋ Bu cephede başarısız olan Fransızlar, Batıda Yunanlıların başarılı olmasını beklemeye geçtiler.
- ❋ Ancak Batı Cephesinde Yunanlılar başarısız olunca ***Sakarya Savaşından sonra*** imzalanan ***1921 Ankara Anlaşması ile bu cephe kapanacaktır.***

1921 ANKARA ANLAŞMASI; TBMM+FRANSA arasında,

- Sakarya Savaşından sonra imzalanmıştır.
- **Hatay hariç** bütün Güney topraklarımız kurtarılmıştır.
- Hatay Fransa denetimindeki Suriye'ye bırakılmıştır.
- Hatay'da Türkçe konuşulacak ve Türk parası kullanılacaktır.
- Fransa Suriye'den çekilirse Hatay için halk oylaması yapılacaktır.
- ⇨ **Bu anlaşma ile ilk defa bir İtilaf devleti Sevr'deki haklarından vazgeçmiş ve Misak-ı Milliyi tanımıştır.**

KURTULUŞ SAVAŞI DÖNEMİ

BATI CEPHESİ SAVAŞLARI

SAVAŞIN ADI	KOMUTANI	TAKTİĞİ	SONUCU
1. İNÖNÜ	İsmet Paşa	Savunma	☺
2. İNÖNÜ	İsmet Paşa	Savunma	☺
KÜTAHYA ESKİŞEHİR	İsmet Paşa	Savunma	☹
SAKARYA	M.Kemal	Savunma	☺
BÜYÜK TAARRUZ	M.Kemal	Saldırı	☺

- ⇨ En sıcak çatışmaların yaşandığı cephe Batı Cephesidir.
- ⇨ Yukarıdaki tüm savaşlar, TBMM'nin kurduğu Düzenli ordu ile Yunanlılar arasında yapılmıştır.
- ⇨ Büyük taarruz dışındaki savaşlarda Yunanlılar saldırmıştır. Yunanlıların saldırmasının amaçları;
  1) Ankara'yı almak
  2) TBMM'yi dağıtmak
  3) Sevr'i kabul ettirmektir.

1. İNÖNÜ SAVAŞI

- ⇨ Bu savaştan önce Çerkez Ethem ayaklanmıştır.
- ⇨ Yunanlılar bu fırsattan yararlanarak saldırmıştır.

İsmet Paşa'nın komutasındaki Türk ordusu ile Yunanlılar arasında yapılan savaşı Türk ordusu kazandı.

Savaşın sonuçları;

- TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun ilk askeri başarısıdır.
- Düzenli orduya ve TBMM'ye olan güven arttı.
- Çerkez Ethem ayaklanması bastırıldı.
- İsmet Paşa Generallik rütbesine yükseltildi.
- **T**eşkilat-ı Esasiye (1921 Anayasası) kabul edildi.
- **A**fganistan ile dostluk anlaşması imzalandı.
- **L**ondra Konferansı düzenlendi.
- **İ**stiklâl Marşı kabul edildi.
- **M**oskova Anlaşması imzalandı.

TBMM'nin İstiklâl Marşı ve Anayasa hazırlaması bir devlet gibi hareket ettiğini gösterir.

İstiklâl Marşının yazarı ➔Mehmet Akif Ersoy

İstiklâl Marşının bestekarı➔Osman Zeki Üngör'dür.

1.İNÖNÜ SAVAŞI SONRASI GELİŞMELER

LONDRA KONFERANSI

- ☞ İtilaf Devletleri Yunanlılara zaman kazandırmak ve Sevr'i kabul ettirmek için konferansı düzenlediler.
- ☞ İlk önce sadece İstanbul Hükümeti davet edildi. İtalya'nın arabuluculuğu ve TBMM'nin kararlılığı ile Ankara Hükümeti de davet edildi.
- ☞ ***İtilaf Devletlerinin hem Ankara'yı hem İstanbul'u birlikte çağırmasının nedeni;*** İki gücü birbirine düşürüp Sevr'i kabul ettirmektir.
- ☞ **Sonuç alınmayacağını bilmemize rağmen katılma nedenimiz;**
  1) Barışçıl olduğumuzu dünyaya göstermek
  2) Misak-ı Milliyi dünyaya duyurmak

LONDRA KONFERANSINA KATILANLAR	
TÜRK MİLLETİ ADINA	İTİLAF DEVLETLERİ ADINA
Osmanlı Hükümeti adına; Tevfik Paşa **Ankara Hükümeti adına;** Bekir Sami Bey	İngiltere, Fransa İtalya, Yunanistan

Sonuç; Tevfik Paşa sözü Bekir Sami'ye vererek İtilaf devletlerinin planlarını bozar. Toplantı hiçbir sonuç alınmadan biter.

ÖNEMLİ: ***Londra Konferansı ile İtilaf Devletleri <u>TBMM'nin varlığını</u> resmen kabul ettiler.*******

MOSKOVA ANLAŞMASI

TBMM ile Sovyet Rusya arasında imzalanmıştır.

- ⇨ Osmanlı ile Çarlık Rusya arasında imzalanan anlaşmalar geçersiz sayılacaktır.
  İki ülkede yeni rejimlerin ortaya çıktığını göstermektedir.
- ⇨ Taraflardan birinin tanımadığı anlaşmayı diğeri de tanımayacaktır.
  Sevr'i reddeden ve Misak-ı Milliyi kabul eden ilk Avrupalı ülke Sovyet Rusya olacaktır.
- ⇨ Sovyet Rusya kapitülasyon haklarından vazgeçecektir.
- ⇨ Sovyet Rusya TBMM'ye silah ve para yardımı yapacaktır.
- ⇨ Batum Gürcistan'a verilecektir.➔**Misak-ı Milliden ilk taviz**

Afganistan ile dostluk anlaşması➔TBMM'yi ve Misak-ı Milliyi kabul eden ilk Müslüman ülkedir.

II. İNÖNÜ SAVAŞI

- Londra Konferansında umduğunu bulamayan Yunanlılar tekrar saldırıya geçti.
- İsmet Paşa'nın komutasındaki Türk ordusu ile Yunanlılar arasında yapılan savaşı Türk ordusu kazandı.
- TBMM'ye ve düzenli orduya güven arttı.
- Mustafa Kemal İsmet Paşa'ya bir telgraf çekerek; ***"Siz orada sadece düşmanı değil, milletin makûs (kötü) giden talihini de yendiniz."*** sözünü bu savaştan sonra söylemiştir.
- İtalya ve Fransa Anadolu'yu terk etme hazırlığına başlamıştır.
- Bu savaştan sonra ordumuz **Aslıhanlar ve Dumlupınar**'da Yunanlılara saldırsalar da başarısız olmuştur.

KÜTAHYA ESKİŞEHİR MUHAREBELERİ

Yunanlılar bu savaşı kazandı

- ☑ Afyon, Kütahya, Eskişehir kaybedildi.
- ☑ Ordumuz fazla kayıp vermesin diye M.Kemal'in emriyle Sakarya Nehrinin doğusuna çekildi.
- ☑ Yenilgiden M.Kemal sorumlu tutuldu.
- ☑ Asker kaçakları arttı, orduya güven azaldı.
- ☑ Meclisin Kayseri'ye taşınması gündeme geldi.
- ☑ M.Kemal sorumluluğu üstlenmek için TBMM'nin tüm yetkilerini daha hızlı karar almak için 3 ay için istedi.
- ☑ TBMM tarafından tüm yetkiler 3 ay için **Başkomutanlık Kanunu** ile M.Kemal'e verildi.
- ☑ Başkomutanlık yetkisiyle M.Kemal tekrar askerlik görevine geri gelmiştir.
- ☑ Başkomutan M.Kemal, Sakarya Savaşı öncesinde ordunun ihtiyaçlarını halktan karşılamak için **Tekâlif-i Milliye** emirlerini yayımlamıştır.

Not: Kütahya – Eskişehir savaşları devam ederken Ankara'da **Maarif Kongresi** düzenlenmiştir.